

บทที่ 3

สภาพการณ์ด้านเศรษฐกิจ

จากการที่ทางรัฐบาลได้ดำเนินการตามแผนงานพัฒนา เพื่อความมั่นคงโดยจัดให้มีโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-มาเลเซียขึ้นในลักษณะโครงการต่อเนื่อง ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญประการหนึ่งคือ ส่งเสริมการพัฒนาในด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมืองให้แก่ราษฎรไทยในหมู่บ้าน เพื่อที่จะให้ราษฎรไทยเหล่านั้นสามารถประกอบกิจกรรมเพื่อเพิ่มรายได้ของตนเอง โดยการส่งเสริมด้านวิชาชีพให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย - มาเลเซียให้ความรู้ในเรื่องการออมทรัพย์ และแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพ เพื่อเป็นการเสริมสร้างสมรรถนะในการพัฒนาตนเอง ในด้านเศรษฐกิจและสังคม ดังนั้น ในบทนี้จะได้นำเสนอถึงสถานการณ์ทางด้านเศรษฐกิจของหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-มาเลเซียโดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ

1. สภาพทั่วไปทางเศรษฐกิจของหมู่บ้าน
2. โครงสร้างทางเศรษฐกิจ เมื่อเปรียบเทียบกับช่วง 5 ปีก่อนมีโครงการ

สภาพทั่วไปทางเศรษฐกิจของหมู่บ้าน

อาชีพหลัก ประชาชนในหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-มาเลเซีย ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลักถึงร้อยละ 85.9 จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 320 ครัวเรือน มีการประกอบอาชีพอื่น ๆ เช่น รับจ้าง ค้าขายหรือรับราชการบ้างเพียงร้อยละ 14.1 เท่านั้น อันเป็นลักษณะทั่ว ๆ ไปของหมู่บ้านที่อยู่ห่างไกลออกไปที่จะประกอบอาชีพทางการเกษตรเป็นหลัก

รายได้ ในการศึกษาสภาพรายได้ของประชาชนในหมู่บ้านป้องกันตนเองของชายแดนไทย-มาเลเซีย ได้แยกศึกษารายได้ออกเป็น 2 ส่วนด้วยกัน คือ

1. รายได้สาขาเกษตรกรรม (Farm Income)
2. รายได้นอกสาขาเกษตรกรรม (Non-Farm Income)

รายได้สาขาเกษตรกรรม (Farm Income)

ดังที่กล่าวแล้วว่าอาชีพหลักของประชาชน ส่วนใหญ่ในหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-มาเลเซีย คือ การทำเกษตรกรรม ซึ่งมักจะ ได้แก่ ทำสวนยางและทำนา โดยทำรายได้ให้แก่ครอบครัวส่วนใหญ่ (ร้อยละ 35.9) อยู่ระหว่าง 15,000-30,000 บาทต่อปี ที่เหลือร้อยละ 25.9, 15.6 และ 22.5 มีรายได้ของครอบครัวต่อปีน้อยกว่า 15,000 บาท ระหว่าง 30,001-45,000 บาท และมากกว่า 45,000 บาทตามลำดับ

นอกจากนั้น เมื่อศึกษาถึงรายได้จากสาขาเกษตรกรรมกับตัวแปรอื่นๆ เช่น จังหวัดทั้งสองคือ จังหวัดสงขลาซึ่งเป็นตัวแทนของหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย - มาเลเซียเขตตอนบน และจังหวัดยะลา ซึ่งเป็นตัวแทนสำหรับเขตตอนล่าง, สถานภาพทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างว่าเป็นผู้นำทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการและประชาชน, ศาสนา ระหว่างผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ และ ศาสนาอิสลาม, อายุของกลุ่มตัวอย่างระหว่างช่วงอายุต่าง ๆ, ความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาไทยในการติดต่อสื่อสาร และระดับการศึกษา โดยจะได้ศึกษาวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาข้างต้นนี้กับรายได้จากสาขาเกษตรกรรมดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ กับรายได้จากสาขาเกษตรกรรม
หน่วย : ร้อยละ (ครอบครัว)

ข้อมูลพื้นฐาน	รายได้จากสาขาเกษตรกรรม (บาท)				ค่า ไคสแควร์ d. f.
	<15,000	15,001-30,000	30,000-45,000	>45,000	
N.S. 1.จังหวัด สงขลา ยะลา	25.0(40) 26.9(43)	40.0(64) 31.9(51)	15.6(25) 15.6(25)	19.4(31) 5.6(41)	= 2.9669 d. f. = 3
N.S. 2.สถานภาพทางสังคม ผู้นำ ประชาชน	19.5(15) 28.0(68)	35.1(27) 36.2(88)	14.3(11) 16.0(39)	31.2(24) 19.8(48)	= 5.1545 d. f. = 3
N.S. 3.ศาสนา อิสลาม พุทธ	29.9(44) 22.5(39)	32.7(48) 38.7(67)	18.4(27) 13.3(23)	19.0(28) 25.4(44)	= 5.2380 d. f. = 3
N.S. 4.อายุ <25 ปี 26-45 ปี >45 ปี	36.7(11) 26.1(46) 22.8(26)	26.7 (8) 40.3(71) 31.6(36)	10.0 (3) 16.5(29) 15.8(18)	26.7 (8) 17.0(30) 29.8(34)	=10.0028 d. f. = 6
N.S. 5.การใช้ภาษาไทย พูดได้ พูดได้บ้างและพูดไม่ได้	26.9(70) 22.0(13)	37.3(97) 28.8(17)	14.6(38) 20.3(12)	21.2(55) 28.8(17)	= 3.6677 d. f. = 3
N.S. 6.การศึกษา ไม่เคยเรียน จบชั้นประถมศึกษา จบสูงกว่าประถมศึกษา	26.2(12) 27.6(62) 12.5 (4)	36.1(22) 35.1(79) 40.6(13)	18.0(11) 15.1(34) 15.6 (5)	19.7(12) 22.2(50) 31.3(10)	=4.2702 d. f. = 6

- N.S. = ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (Non-Significance)
 S. = มีนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)
 ระดับนัยสำคัญ = 0.05

เมื่อพิจารณาข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ในตารางที่ 5 จะพบว่าไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเลย ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของภูมิภาคเนาระหว่างจังหวัดสงขลา และยะลา , กลุ่มผู้นำหรือประชาชน , ศาสนาพุทธ และอิสลาม, ความสามารถในการใช้ภาษาไทยติดต่อสื่อสาร หรือแม้แต่ระดับการศึกษา นั้นย่อมแสดงว่าตัวแปรต่าง ๆ เหล่านี้ไม่ได้มีผลต่อรายได้จากสาขาเกษตรกรรมดังจะเห็นได้จากทั้งจังหวัดสงขลา และ จังหวัดยะลา ส่วนใหญ่จะมีรายได้อยู่ระหว่าง 15,001-30,000 บาท คือ ประมาณร้อยละ 40.0 และ 31.9 ตามลำดับ และตัวแปรอื่นก็อยู่ในลักษณะเดียวกัน แต่มีข้อที่น่าสังเกตว่าในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้นำนั้นพบว่าจะมีรายได้ค่อนข้างดี คือ ร้อยละ 35.1 มีรายได้ต่อปี อยู่ระหว่าง 15,001-30,000 บาทและอีกร้อยละ 31.2 มีรายได้ต่อปีมากกว่า 45,000 บาท ต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนธรรมดาที่มีรายได้ค่อนข้างต่ำ คือ ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 36.2) มีรายได้ต่ปีอยู่ระหว่าง 15,001-30,000 บาท และอีกถึงร้อยละ 28.0 ที่มีรายได้ 15,000 บาท หรือ ต่ำกว่า ขณะที่พวกที่มีรายได้มากกว่า 45,000 บาท มีอยู่เพียงร้อยละ 19.8 เท่านั้น ซึ่งเป็นลักษณะทั่วไปของสังคมอย่างหนึ่งอาจจะอาศัย เงื่อนไข หรือ เกณฑ์ในเรื่องฐานะ รายได้ หรือทรัพย์สินสมบัติ (Wealth) ในการกำหนดสถานภาพทางสังคม เช่น มีฐานะดีจึงได้รับการยอมรับให้เป็นผู้นำ ซึ่งถือว่าเป็นการกำหนดโดยยึดหลักวัตถุวิสัย (Objective Criteria) ใช้สภาพภายนอก เช่น รายได้ อาชีพ ตำแหน่ง การศึกษา อาณาจ และทรัพย์สินสมบัติ¹

ในทางเองเดียวกันข้อมูลพื้นฐาน ด้านระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างพบว่ามีข้อที่น่าสังเกตคือพวกที่จบการศึกษาสูงกว่านั้นมีรายได้ค่อนข้างจะดีกว่าพวกที่ไม่เคยเข้ารับการศึกษาดังจะเห็นได้จาก ร้อยละ 40.6 ของผู้ที่จบการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาที่มีรายได้จากด้านเกษตรกรรมอยู่ระหว่าง 15,001-30,000 บาทและอีกร้อยละ 31.3 ที่มีรายได้จากสาขานี้เกินกว่า 45,000 บาทต่อปี ขณะที่พวกที่ไม่ได้เข้ารับการศึกษเลยจะเป็นไปในทางตรงข้ามกัน คือ ร้อยละ 36.1 มีรายได้ต่ปีประมาณ 15,001-30,000 บาท แต่ที่รองลงมาคือ ร้อยละ 26.2 กลับมีรายได้ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 15,000 บาท ส่วนพวกที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาก็มีแนวโน้มด้านรายได้ทางเกษตร เช่นเดียวกับพวกที่ไม่เคยเข้ารับการศึกษ

รายได้นอกสาขาเกษตรกรรม

แม้ว่าอาชีพหลักของประชาชนในหมู่บ้านบึงกันตนเองชายแดนไทย-มาเลเซีย จะเป็นอาชีพเกษตรกรรม แต่ประชาชนร้อยละ 36.4 ก็ยังมีรายได้อื่นๆ นอกสาขาเกษตรกรรมซึ่งมักจะเป็นอาชีพรองหรือ อาชีพเสริมของชาวบ้าน เช่น รับจ้าง โดยมีรายได้อื่นนอกจากผลผลิตทางการเกษตรนี้อยู่ในระดับ

¹บรรพต วีระสัย, สังคมวิทยา มนุษยวิทยา มหาวิทยาลัยรามคานแหง, 2520, หน้า 365.

ค่อนข้างต่ำคือ มีเพียงร้อยละ 17.3 เท่านั้นที่ได้ปีละมากกว่า 15,000 บาท ขณะที่ร้อยละ 34.5 และ 48.2 ที่ได้ประมาณปีละ 5,000-15,000 บาท และ ต่ำกว่า 5,000 บาท ตามลำดับ

และเป็นที่น่าสนใจที่เห็นว่าไม่เป็นหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-มาเลเซีย ในจังหวัดสงขลาหรือยะลา รวมทั้งกลุ่มประชาชนที่ได้เข้ารับการศึกษหรือไม่เคยรับการศึกษาต่างก็มีรายได้นอกสาขาเกษตรกรรมเช่นเดียวกัน แต่ในเรื่องระดับของรายได้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ 6 โดยมีค่าไคสแควร์ = 9.576 และ = 11.531 d.f. = 2 ตามลำดับ นั่นคือระดับรายได้นอกสาขาเกษตรกรรมมีความสัมพันธ์หรือขึ้นกับว่าเป็นประชาชนในหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-มาเลเซีย จังหวัดสงขลาหรือยะลา และการเข้ารับการศึกษาระดับของประชาชน

ตารางที่ 6 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภูมิลำเนาและการศึกษากับรายได้นอกสาขาเกษตรกรรม
หน่วย : ร้อยละ (ครอบครัวย)

ข้อมูลพื้นฐาน	รายได้นอกสาขาเกษตรกรรม		ค่า ไคสแควร์ d.f.	
	มี	ไม่มี		
N.S. 1.จังหวัด	สงขลา	39.4 (28)	60.6 (43)	= 0.2136 d.f.= 1
	ยะลา	35.5 (82)	64.5 (231)	
N.S. 2.การศึกษา	ไม่ได้รับ	30.0 (18)	70.0 (42)	= 1.3005 d.f.= 1
	เข้ารับ	37.9 (91)	62.1 (149)	

ข้อมูลพื้นฐาน	รายได้นอกสาขาเกษตรกรรม (บาท)			ค่า ไคสแควร์ d.f.	
	<5,000	5,000-15,000	>15,000		
S. 1.จังหวัด	สงขลา	67.9 (19)	32.1 (9)	0.0 (0)	= 9.576 d.f.= 2
	ยะลา	41.5 (34)	35.3 (29)	23.2 (19)	

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐาน	รายได้นอกสาขาเกษตรกรรม (บาท)			ค่า ไคสแควร์ d. f.
	<5,000	5,000-15,000	>15,000	
S.				
2.การศึกษา				
ไม่ได้รับ	83.3 (15)	16.7 (3)	0.0 (0)	=11.531
เข้ารับ	40.7 (37)	38.4 (35)	20.9 (19)	d. f. = 2

N.S. = ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (Non-Significance)

S. = มีนัยสำคัญทางสถิติ (Singnificance)

ระดับนัยสำคัญ = 0.05

ทรัพย์สิน ในการศึกษาถึงสภาพทั่วไปทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-มาเลเซียนั้น นอกจากจะได้ศึกษาถึงรายได้ของครอบครัวแล้ว ยังได้ศึกษาถึงสภาพทรัพย์สินของประชาชนในหมู่บ้านอีกด้วย โดยทำการประเมินราคาทรัพย์สิน ทั้งที่เป็นที่ดินที่มีหลักฐานการครอบครองอันได้แก่ โฉนด, นส.3 หรือ สค.1 รถยนต์,รถจักรยานยนต์, รถจักรยาน, เครื่องมือต่าง ๆ เช่น เครื่องรีดค่าง รวมทั้งเครื่องใช้ภายในบ้าน เช่น ตู้เย็น โทรทัศน์ วิทยุ พัดลม พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีทรัพย์สินกันที่มีทรัพย์สินที่ประเมินราคาแล้วอยู่ระหว่าง 30,000 - 100,000 บาท และต่ำกว่า 30,000 บาท มีร้อยละ 29.4 และร้อยละ 18.4 ตามลำดับและเมื่อแยกพิจารณาในรายละเอียดถึงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพทรัพย์สินภายในครอบครัวของประชาชนในหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-มาเลเซีย กับข้อมูลพื้นฐานอื่น ๆ อันได้แก่จังหวัด, สภาพทางสังคมของกลุ่มตัวอย่าง อายุ ศาสนา, ความสามารถในการใช้ภาษาไทยในการติดต่อสื่อสาร, ระดับการศึกษา และอาชีพหลัก ได้ผลดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลพื้นฐานและสภาพทรัพย์สินของครอบครัวที่ประเมินราคา
หน่วย : ร้อยละ (ครอบครัว)

ข้อมูลพื้นฐาน	สภาพทรัพย์สินที่ประเมินเป็นเงิน (บาท)			ค่า ไคสแควร์ d. f.
	<30,000	30,001-100,000	>100,000	
S.				
1.จังหวัด				
สงขลา	23.8 (38)	31.9 (51)	44.4 (71)	= 9.3217
ยะลา	13.1 (21)	26.9 (43)	60.0 (96)	d. f. = 2

ตารางที่ 7 (ต่อ)

หน่วย : ร้อยละ (ครอบครัวย)

ข้อมูลพื้นฐาน	สภาพทรัพย์สินที่ประเมินเป็นเงิน (บาท)			ค่า โคสแควร์ d.f.
	<30,000	30,001-100,000	>100,000	
N.S.				
2.สถานภาพทางสังคม				
ผู้นำ	11.7 (9)	27.3 (21)	61.0 (47)	= 4.1800
ประชาชน	20.6 (56)	30.0 (73)	49.4 (120)	d.f. = 2
N.S.				
3.ศาสนา				
อิสลาม	19.7 (29)	32.7 (48)	47.6 (70)	= 2.3276
พุทธ	17.3 (30)	26.6 (46)	56.1 (97)	d.f. = 2
S.				
4.อายุ				
<25 ปี	23.3 (7)	26.7 (8)	50.0 (15)	=10.7244
26-45 ปี	21.0 (37)	34.1 (60)	44.9 (79)	d.f. = 4
>45 ปี	13.2 (15)	22.8 (26)	64.0 (73)	
N.S.				
5.การใช้ภาษาไทย				
พูดได้	18.1 (47)	31.2 (81)	50.8 (132)	= 1.9250
พูดได้บ้างและพูดไม่ได้	20.3 (12)	22.0 (13)	57.6 (34)	d.f. = 2
N.S.				
6.การศึกษา				
ไม่เคยเรียน	26.2 (18)	26.2 (16)	47.5 (29)	= 3.3328
จบชั้นประถมศึกษา	16.4 (37)	30.2 (68)	52.3 (120)	d.f. = 4
จบสูงกว่าประถมศึกษา	18.8 (6)	25.0 (8)	56.3 (18)	
S.				
7.อาชีพหลัก				
เกษตรกรรม	14.5 (40)	29.1 (80)	56.4 (155)	=22.6554
อื่น ๆ	42.2 (19)	31.1 (14)	26.7 (12)	d.f. = 2

N.S. = ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (Non-Significance)

S. = มีนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)

ระดับนัยสำคัญ = 0.05

จากการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพทรัพย์สินในครอบครัวของประชาชน ในหมู่บ้าน บึงกั้นตนเองชายแดนไทย-มาเลเซียกับข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ดังตารางที่ 7 พบว่าข้อมูลพื้นฐานในเรื่อง ภูมิลาเนา อายุและอาชีพหลักมีความสัมพันธ์กับสภาพทรัพย์สินของครอบครัวที่ระดับความเชื่อมั่น 0.95 นับ ตั้งแต่จังหวัดสงขลาและยะลา ซึ่งเป็นตัวแทนของหมู่บ้านในเขตชายแดนตอนบนและตอนล่างนั้นมีความสัมพันธ์กับสภาพทรัพย์สิน โดยคำนวณค่าไคสแควร์ได้ = 9.3217 ที่ d.f. = 2 สำหรับตัวแปรเรื่องอายุ ในกลุ่มอายุต่าง ๆ นั้น ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้ = 10.7244 ที่ d.f. = 4 และตัวแปรอาชีพหลักในสาขา เกษตรกรรม และอาชีพหลักอื่น ๆ ที่ไม่ใช่เกษตรกรรมนั้นค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้ = 22.6554 ที่ d.f. = 2 นั้นแสดงว่า ปริมาณทรัพย์สินภายในครอบครัวของประชาชนในหมู่บ้านบึงกั้นตนเองชายแดน ไทย-มาเลเซีย ขึ้นอยู่กับว่าอยู่จังหวัดใด (ระหว่างชายแดนตอนบนและตอนล่าง), ระดับอายุในช่วง ต่าง ๆ และอาชีพหลัก ซึ่งค่อนข้างจะเห็นได้ชัดว่าหมู่บ้านบึงกั้นตนเองชายแดนไทย - มาเลเซีย จังหวัดยะลาที่อยู่เขตชายแดนตอนล่างของประเทศนั้น มีทรัพย์สินในครอบครัวมากกว่าพวกที่อยู่จังหวัด สงขลา กล่าวคือที่จังหวัดยะลานั้นร้อยละ 60.0 มีทรัพย์สินมากกว่า 100,000 บาท ขณะที่จังหวัดสงขลา มีเพียงร้อยละ 44.4 เท่านั้น และที่มีทรัพย์สินไม่ถึง 30,000 บาท ของจังหวัดยะลา มีเพียงร้อยละ 13.1 แต่ที่จังหวัดสงขลาพวกนี้มีร้อยละ 23.8

นอกจากนั้นเมื่อมาพิจารณารายละเอียดของตัวแปรทางด้านอายุ พบว่ากลุ่มผู้มีอายุมากกว่า 45 ปีนั้นจะมีทรัพย์สินในครอบครัวที่ประเมินค่าเป็นเงินแล้วสูงกว่า 100,000 บาทถึงร้อยละ 64.0 และ ที่น้อยกว่า 30,000 บาทจะมีเพียงร้อยละ 13.2 ขณะที่พวกที่มีอายุน้อยกว่า 25 ปีจะมีทรัพย์สินที่ประเมิน ค่าเป็นเงินแล้วมากกว่า 100,000 บาทอยู่ร้อยละ 50.0 และระหว่าง 30,001-100,000 บาท กับ น้อยกว่าและเท่ากับ 30,000 บาท มีจำนวนเท่า ๆ กันคือ ร้อยละ 26.7 และ 23.3 ตามลำดับ เมื่อ นำมาเทียบกับผู้ที่อายุระหว่าง 26 - 45 ปีพบว่ามีร้อยละ 44.9 เท่านั้นที่มีทรัพย์สินในครอบครัวมากกว่า 100,000 บาท

สำหรับตัวแปรอาชีพหลักเมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ชัดว่า พวกที่มีอาชีพหลักทางด้านเกษตร- กรรมจะมีทรัพย์สินที่ประเมินค่าเป็นเงินได้มากกว่า 100,000 บาทถึงร้อยละ 56.4 และทรัพย์สิน ระหว่าง 30,001-100,000 บาท กับ <30,000 บาท มีอยู่ร้อยละ 29.1 และร้อยละ 14.5 ตาม ลำดับ ตรงข้ามกับพวกที่ประกอบอาชีพหลักอื่น ๆ นอกสาขาเกษตรกรรมซึ่งส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไปและ ค้าขายบ้างนั้น จะมีทรัพย์สินน้อยกว่ามาก คือ ส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 42.2 จะมีทรัพย์สินที่ประเมินค่า เป็นเงินแล้วน้อยกว่าหรือเท่ากับ 30,000 บาท และมีเพียงร้อยละ 31.1 และ 26.7 ที่มีทรัพย์สินอยู่ ระหว่าง 30,001-100,000 บาท และมากกว่า 100,000 บาท ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าพวกที่ ประกอบอาชีพอื่น ๆ ไม่ว่าจะค้าขาย รับจ้างทั่วไป หรือรับราชการมักจะเป็นพวกที่มีที่ดินที่มีหลักฐานการ ครอบครองไม่มากนักหรืออาจจะไม่มีเลย ตรงข้ามกับพวกที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น ทำสวนยาง พานา เป็นอาชีพ ซึ่งจะถือครองที่ดินในจำนวนที่มากกว่า

สำหรับข้อมูลพื้นฐานอื่น ๆ พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับสภาพทรัพย์สินในครอบครัวที่ประเมินค่า เป็นเงิน ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.95 และมีข้อที่น่าสังเกต คือ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้นำ และประชาชน ซึ่ง ค่อนข้างจะสอดคล้องกับการศึกษาเรื่องรายได้ในช่วงต้น กล่าวคือ กลุ่มผู้นำจะมีสภาพเศรษฐกิจดีกว่ามี

ทรัพย์สินมากกว่า โดยส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 61 ที่มีทรัพย์สินมากกว่า 100,000 บาท และมีเพียงร้อยละ 11.7 ที่มีทรัพย์สินต่ำกว่าหรือเท่ากับ 30,000 บาทต่างจากกลุ่มประชาชนทั่วไปนั้นร้อยละ 49.4 ที่มีทรัพย์สินเกินกว่า 100,000 บาท และที่อยู่ระหว่าง 30,001-100,000 บาทและน้อยกว่าหรือเท่ากับ 30,000 บาท มีอยู่ร้อยละ 30.0 และ 20.6 ตามลำดับ แต่ยังเป็นความแตกต่างที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

โครงสร้างทางเศรษฐกิจ

ในการศึกษาสภาพของโครงสร้างทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-มาเลเซีย นั้น จะได้นำเสนอเปรียบเทียบระหว่างสภาพปัจจุบัน คือ ภายใน 5 ปี (หลัง พ.ศ. 2526) กับช่วงก่อน 5 ปี (ก่อน พ.ศ. 2526) ซึ่งเป็นช่วงก่อนที่รัฐบาลจะได้จัดให้มีโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย - มาเลเซียขึ้น ทั้งนี้เพื่อศึกษาถึงสภาพการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างทางเศรษฐกิจของหมู่บ้าน โดยจะได้พิจารณาศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่แสดงภาพของโครงสร้างทางเศรษฐกิจอัน ได้แก่

1. เงินออม ทรัพย์สินและหนี้สิน
 2. แหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพ
 3. การผลิตและการตลาด
- ซึ่งจะได้ศึกษาในรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. เงินออมทรัพย์สินและหนี้สิน

ปัจจัยทางด้านเงินออม ทรัพย์สินและหนี้สินของประชาชนนั้นถือเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและการลงทุนประกอบอาชีพต่าง ๆ การพัฒนาส่งเสริมอาชีพโดยให้ความรู้ในการประกอบอาชีพแก่ประชาชนน่าจะช่วยเสริมสร้างฐานะทางเศรษฐกิจให้แก่ประชาชน ทำให้มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี มีเงินเก็บออมไว้ใช้ในยามขาดแคลนหรือยามจำเป็นมากขึ้นมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้น ในทางตรงข้ามน่าจะมีการะหนี้สินลดลง และรู้จักเก็บเงินออมในรูปแบบที่มั่นคงปลอดภัยและเพิ่มทุนประโยชน์มากขึ้น แทนการเก็บไว้ในระบบที่เสี่ยงอันตราย เช่น เก็บเป็นเงินสดไว้

เงินออม

ดังที่กล่าวข้างต้นว่าจากการที่รัฐดำเนินโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-มาเลเซีย โดยมีเจ้าหน้าที่ของรัฐมาให้การอบรมเพิ่มพูนความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ที่เป็นการเสริมสร้างหนทางในการเพิ่มพูนรายได้ให้แก่ตนเองและครอบครัว หรืออย่างน้อยเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายในครอบครัว หรือเรื่องวิถีชีวิตความเป็นอยู่ สุขอนามัย การซ่อมแซมบ้านเรือนและอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ ซึ่งการใช้ประโยชน์จากการอบรมความรู้ต่าง ๆ นี้ น่าจะทำให้เกิดพัฒนาการในทางที่ดีให้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน โดยมีเงิน รายได้มากขึ้นก็จะมีเงินออมหรือเงินเก็บมากขึ้น ซึ่งจากการศึกษาถึงสภาพเงินออม หรือเงินเก็บของประชาชนในหมู่บ้านเปรียบเทียบกับเมื่อ 5 ปีก่อนนั้น พบว่าร้อยละ 49.8 มีเงินออมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 33.7 มีเท่าเดิม และมีเพียงร้อยละ 16.5 เท่านั้นที่ลดลงเมื่อเทียบกับ 5 ปีก่อนนั้น ซึ่งนับเป็นการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้น

นอกจากนั้น เมื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพของเงินออม เมื่อเปรียบเทียบกับ 5 ปี

ก่อนนั้นกับข้อมูลพื้นฐานเรื่องจังหวัดที่เป็นตัวแทนของหมู่บ้านเขตชายแดนตอนบนและตอนล่าง สถานภาพทางสังคม กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้นำและประชาชน เพศ และศาสนา ซึ่งพบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับสภาพของเงินออมเมื่อเปรียบเทียบกับ 5 ปีก่อน อย่างมีนัยสำคัญดังตารางที่ 8 นั้นย่อมแสดงให้เห็นว่าสภาพของเงินเก็บออมที่เปลี่ยนแปลงจากเมื่อ 5 ปีก่อน ในทางที่เพิ่มขึ้น, ลดลง หรือเท่าเดิมนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่าเป็นประชาชนที่อยู่ในจังหวัดใดในเขตชายแดนไทย-มาเลเซียตอนบน หรือตอนล่าง, เป็นผู้นำหรือประชาชนธรรมดา และเป็นเพศชาย หรือเพศหญิง รวมทั้งนับถือศาสนาพุทธ หรืออิสลาม

ตารางที่ 8 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลพื้นฐานกับสภาพเงินเก็บออมเมื่อเปรียบเทียบกับ 5 ปีก่อน
หน่วย : ร้อยละ (ครอบครัวย)

ข้อมูลพื้นฐาน	สภาพเงินออมเปรียบเทียบกับเมื่อ 5 ปีก่อน			ค่า ไคสแควร์ d.f.
	เพิ่มขึ้น	เท่าเดิม	ลดลง	
N.S. 1.จังหวัด				
สงขลา	47.4 (72)	34.2 (52)	18.4 (28)	=1.0804
ยะลา	52.3 (79)	33.1 (50)	14.6 (22)	d.f. = 2
N.S. 2.สถานภาพทางสังคม				
ผู้นำ	52.0 (39)	36.0 (27)	12.0 (9)	=1.4794
ประชาชน	49.1 (112)	32.9 (75)	18.0 (41)	d.f. = 2
N.S. 3.เพศ				
ชาย	50.0 (103)	35.4 (73)	14.6 (30)	=2.0702
หญิง	49.5 (48)	29.9 (29)	20.6 (20)	d.f. = 2
N.S. 4.ศาสนา				
อิสลาม	44.5 (61)	38.0 (52)	17.5 (24)	=2.9401
พุทธ	54.2 (90)	30.1 (50)	15.7 (26)	d.f. = 2

N.S. = ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (Non-Significance)

S. = มีนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)

ระดับนัยสำคัญ = 0.05

นอกจากนั้นเมื่อศึกษาถึงรูปแบบของการเก็บเงินออมเปรียบเทียบระหว่างสภาพปัจจุบันภายใน 5 ปีนี้ (หลัง พ.ศ. 2526) กับช่วงก่อน 5 ปี (ก่อน พ.ศ. 2526) เพื่อการเปลี่ยนแปลงวิธีการเก็บหลังจากที่โครงการนี้ได้เข้าไปให้คำแนะนำให้ความรู้ถึงการเก็บเงินออม ในสภาพที่ปลอดภัยหรือการนำมาเก็บในแนวทางที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง และเป็นการช่วยเหลือกันเองในหมู่บ้าน เช่น มีการเผยแพร่ให้ความรู้ ให้คำแนะนำในการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ขึ้นในหมู่บ้าน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนรู้จักเก็บออมไว้ใช้ในยามจำเป็นหรือนำมาใช้ในการลงทุนประกอบอาชีพ ซึ่งการเก็บเงินออมในรูปแบบต่าง ๆ จะแสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 แสดงรูปแบบของการเก็บเงินออมของประชาชนทั้งก่อน 5 ปี และภายใน 5 ปี
หน่วย : ร้อยละ (ครอบครัว)

รูปแบบของการเก็บเงินออม	ก่อน 5 ปี			ภายใน 5 ปี		
	ไม่เคยเก็บในรูปแบบนี้	เก็บ	รวม	ไม่เคยเก็บในรูปแบบนี้	เก็บ	รวม
1. เก็บเป็นเงินสด	49.4(157)	50.6(161)	100.0(318)	58.8(187)	41.2 (13)	100.0(318)
2. ซื้อเป็นสิ่งของมีค่า เช่นที่ดิน	67.6(215)	32.4(103)	100.0(318)	53.8(171)	46.2(147)	100.0(318)
3. ผาถนาคาร์หรือกลุ่มสหกรณ์	76.7(244)	23.3 (74)	100.0(318)	57.9(184)	42.1(134)	100.0(318)

ถ้าศึกษาข้อมูลในตารางที่ 9 จะเห็นการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ หรือวิธีการเก็บเงินออมอย่างชัดเจน จากเดิมช่วงก่อน 5 ปี มีการเก็บเงินออมในรูปแบบของการผาถนาคาร์หรือกลุ่มสหกรณ์แค่ร้อยละ 23.3 แต่ในช่วง 5 ปีหลังเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 42.1 แต่ที่นำไปซื้อของมีค่าในช่วง 5 ปีหลังเพิ่มขึ้น คือ จากเดิมร้อยละ 32.4 เพิ่มเป็นร้อยละ 46.2 และที่เก็บในรูปแบบเงินสดลดลงจากเดิมร้อยละ 50.0 ลดลงเป็นร้อยละ 41.2 แม้ว่าตัวเลขที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงระหว่างช่วงก่อนและหลังจากดำเนินโครงการไปแล้วจะไม่มากนัก แต่อย่างน้อยก็เป็นการแสดงถึงพัฒนาการที่จะยอมรับต่อสถาบันในรูปแบบของการรวมกลุ่มสหกรณ์

และเมื่อศึกษาลงไปในระยะเอื่อยถึงการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบต่างๆ ของการเก็บเงินออมนระหว่างก่อน 5 ปี และภายใน 5 ปี เพื่อยืนยันข้อมูลที่แสดงถึงพัฒนาการในทางที่ดีของการเก็บเงินออม โดยเปลี่ยนมาฝากธนาคารหรือกลุ่มสหกรณ์ ซึ่งข้อมูลในตารางที่ 10 จะแสดงให้เห็นว่าพวกที่เก็บเงินออมในรูปแบบของเงินสดที่เปลี่ยนแปลงไปในที่ค้ำขึ้น คือ ก่อน 5 ปี เก็บเงินออมโดยวิธีนี้ แต่ในช่วง 5 ปี เปลี่ยนไปไม่เก็บในรูปแบบนี้ มีร้อยละ 25.6 และพวกที่ไม่เปลี่ยนแปลงมีร้อยละ 25.4 ขณะที่พวกที่มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ไม่ดีคือ ก่อน 5 ปีไม่เคยเก็บวิธีนี้แต่ในช่วง 5 ปีเปลี่ยนมาเก็บมีเพียงร้อยละ 15.9 สำหรับการเก็บโดยซื้อเป็นสิ่งของมีค่าที่เปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นเท่านั้นเกี่ยวกับที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้นแม้แต่ร้อยละ 15.0 ที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงอะไรคือเก็บโดยวิธีนั้นเช่นเดิม รวมทั้งที่เปลี่ยนแปลงในทางที่ไม่ดีดังที่กล่าวมาแล้วนั้นมียุทธยะ 17.2 และ 29.0 ตามลำดับและสำหรับรูปแบบที่พึงประสงค์หรือวิธีการที่ทางโครงการพยายามให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน คือ เก็บเงินออมไว้โดยฝากธนาคารหรือกลุ่มสหกรณ์ พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ซึ่งเป็นไปในทางตรงข้ามกับ 2 วิธีข้างต้น คือ ในช่วงก่อน 5 ปี จะไม่เก็บเงินออมโดยวิธีนี้ แต่ในช่วง 5 ปี เปลี่ยนแปลงมาเก็บเป็นวิธีนี้ มีร้อยละ 23.1 ขณะที่พวกที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงอะไรมีร้อยละ 19.0 และที่มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ไม่ดี คือ เคยเก็บด้วยวิธีนี้เมื่อช่วงก่อน 5 ปี แต่ในช่วงหลังได้เปลี่ยนแปลงไปนั้นมียุทธยะเพียงร้อยละ 4.1 แต่เป็นที่น่าสังเกตอย่างยิ่งว่ามีถึงร้อยละ 53.8 ที่ไม่เคยเก็บเงินออมโดยการฝากธนาคารหรือกลุ่มสหกรณ์เลย ทั้งในช่วงก่อน 5 ปี และภายในช่วง 5 ปี ที่ได้มีโครงการนี้

ตารางที่ 10 แสดงการเปลี่ยนแปลงระหว่างช่วงภายใน 5 ปีและก่อน 5 ปีของการเก็บเงินออมในรูปแบบหรือวิธีการต่าง ๆ

หน่วย : ร้อยละ (ครอบครว)

รูปแบบของการเก็บเงินออม	การเปลี่ยนแปลง				รวม
	ไม่มีการเก็บในรูปแบบนี้	ดีขึ้น	ไม่มีการเปลี่ยนแปลง	ไม่ดีขึ้น	
1. เก็บเป็นเงินสด	33.1(106)	25.6(82)	25.4(81)	15.9(51)	100.0(320)
2. ซื้อเป็นสิ่งของมีค่า	38.8(124)	15.0(48)	17.2(55)	29.0(93)	100.0(320)
3. ฝากธนาคารหรือกลุ่มสหกรณ์	53.8(172)	23.1(74)	19.0(61)	41.1(13)	100.0(320)

นอกจากนั้นเมื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบการเก็บเงินออม ในช่วง 5 ปี กับตัวแปรทางด้านสถานภาพทางสังคม ศาสนา การเข้ารับการศึกษ อาชีพ โดยศึกษาทุก รูปแบบ หรือวิธีการเก็บเงินออม ดังตารางที่ 11 ซึ่งจะได้นำแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของวิธีการ เก็บเงินออมในรูปแบบเงินสดโดยที่จากตารางจะพบว่ามีเพียงตัวแปรด้านการศึกษาเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์ กับเปลี่ยนแปลงในรูปแบบของการเก็บเงินออมเป็นเงินสด โดยมีค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้ = 10.8339 ที่ d.f. = 3 จะเห็นได้ชัดเจนอย่างหนึ่งว่าผู้ที่เคยเข้ารับการศึกษถึงจำนวนร้อยละ 36.6 ที่จะไม่เก็บ เงินออมในรูปแบบของเงินสด ต่างจากผู้ที่ไม่ได้เข้าเรียนเลย ซึ่งมีแค่ร้อยละ 19.7 ที่จะไม่เก็บเงินออม ในรูปแบบนี้ ส่วนสภาพการเปลี่ยนแปลงของการเก็บเงินออมวิธีอื่นในช่วง 5 ปี ระหว่างผู้ที่เคยและไม่เคย เข้ารับการศึกษามีข้อปรากฏที่เด่นชัด ขณะที่ตัวแปรอื่น ๆ ไม่มีความสัมพันธ์นั้นย่อมแสดงให้เห็นว่าการ เปลี่ยนแปลงการเก็บเงินออมเป็นเงินสด ทั้งในทางที่ขึ้น เลลง ฯลฯ นั้นขึ้นอยู่กับสภาพการเข้ารับ การศึกษา แต่ไม่ได้ขึ้นอยู่กับสถานภาพทางสังคมไม่ว่าจะเป็นกลุ่มผู้นำหรือประชาชน และไม่ได้ขึ้นอยู่กับ ว่านับถือศาสนาอิสลามหรือศาสนาพุทธ รวมทั้งอาชีพหลัก

ตารางที่ 11 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงการเก็บเงินออมในรูปแบบเงินสดในช่วง 5 ปี กับตัวแปรต่าง ๆ

หน่วย : ร้อยละ (ครอบคร้ว)

ตัวแปรต่าง ๆ	การเปลี่ยนแปลงการเก็บเงินออมในรูปแบบเงินสด				ค่า ไคสแควร์ d.f.
	ไม่มีการเก็บ ในรูปแบบนี้	ดีขึ้น	ไม่มีการ เปลี่ยนแปลง	ไม่ดีขึ้น	
N.S. 1. สถานภาพทางสังคม					
ผู้นำ	39.0 (30)	24.7 (19)	19.5 (15)	16.9 (13)	= 2.4977
ประชาชน	31.3 (76)	25.9 (63)	27.2 (66)	15.6 (38)	d.f.=3
N.S. 2. ศาสนา					
อิสลาม	29.3 (43)	28.6 (42)	25.2 (37)	17.0 (25)	= 2.2499
พุทธ	36.4 (63)	23.1 (40)	25.4 (44)	15.0 (26)	d.f.=3

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ตัวแปรต่าง ๆ	การเปลี่ยนแปลงการเก็บเงินออมในรูปแบบเงินสด				ค่า ไคสแควร์ d. f.
	ไม่มีการเก็บ ในรูปแบบนี้	ดีขึ้น	ไม่มีการ เปลี่ยนแปลง	ไม่ดีขึ้น	
S. 3. การศึกษา					
ไม่เคยเรียน	19.7 (12)	31.1 (19)	37.7 (23)	11.5 (7)	=10.8839
เคยเข้ารับการศึกษ	36.6 (94)	24.1 (62)	22.2 (57)	17.1 (44)	d. f.=3
N.S. 4. อาชีพหลัก					
เกษตรกรรม	32.0 (88)	25.1 (69)	25.8 (71)	17.1 (47)	= 2.7915
อื่น ๆ	40.0 (18)	28.9 (13)	22.2 (10)	8.9 (4)	d. f.=3

N.S. = ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (Non-Significance)

s. = มีนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)

ระดับนัยสำคัญ = 0.05

กล่าวต่อไปถึงการเปลี่ยนแปลงของการเก็บเงินออมโดยวิธีซื้อเป็นของมีค่าในช่วง 5 ปี ดังที่จะแสดงในตารางที่ 12 ซึ่งพบว่าตัวแปรต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะไม่มีความสัมพันธ์กับแนวทางของการเปลี่ยนแปลงมีเพียงศาสนาเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์ โดยมีค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้ = 40.1007 ที่ d. f. = 3 นั้นย่อมแสดงให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงของการเก็บเงินออม โดยวิธีซื้อของมีค่าในทิศทางต่าง ๆ นั้นขึ้นอยู่กับการนับถือศาสนาว่านับถือศาสนาอิสลามหรือศาสนาพุทธ โดยจะสังเกตเห็นได้ว่าผู้ที่นับถือศาสนาพุทธส่วนใหญ่ (ร้อยละ 54.3) จะไม่เก็บเงินออมในรูปแบบนี้ และที่เปลี่ยนแปลงวิธีการเก็บเงินออมวิธีนี้ในทางที่ไม่ดี (คือเดิมไม่เคยเก็บแต่ในช่วง 5 ปี นั้นใช้วิธีนี้) มีน้อยแค่ร้อยละ 11.6 และผู้นับถือศาสนาอิสลามมีประมาณร้อยละ 38.8 ขณะที่ตัวแปรอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็สถานภาพทางสังคม การเข้ารับการศึกษ และการประกอบอาชีพหลักไม่ได้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเลย

ตารางที่ 12 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงของการเก็บเงินออม โดยการซื้อของ
มีค่าในช่วง 5 ปี กับตัวแปรต่าง ๆ

หน่วย : ร้อยละ (ครอบครัว)

ตัวแปรต่าง ๆ	การเปลี่ยนแปลงของการเก็บเงินออมโดยซื้อของมีค่า				ค่า ไคสแควร์ d. f.
	ไม่มีการเก็บ ในรูปแบบนี้	ดีขึ้น	ไม่มีการ- เปลี่ยนแปลง	ไม่ดีขึ้น	
N.S. 1. สถานภาพทางสังคม					
ผู้นำ	40.0 (31)	20.8 (16)	13.0 (10)	26.0 (20)	= 3.6912
ประชาชน	38.3 (93)	13.2 (32)	18.5 (45)	30.0 (73)	d. f. = 3
S. 2. ศาสนา					
อิสลาม	20.4 (30)	17.0 (25)	23.8 (35)	38.8 (57)	= 40.1007
พุทธ	54.3 (94)	13.3 (23)	20.8 (36)	11.6 (20)	d. f. = 3
N.S. 3. การศึกษา					
ไม่เคยเรียน	29.5 (18)	9.8 (6)	26.2 (16)	34.4 (21)	= 7.2949
เคยเข้ารับการศึกษ	40.9 (105)	16.3 (42)	15.2 (39)	27.6 (71)	d. f. = 3
N.S. 4. อาชีพหลัก					
เกษตรกรรม	38.9 (107)	15.3 (42)	16.4 (45)	29.5 (81)	= 0.9917
อื่น ๆ	37.8 (17)	13.3 (6)	22.2 (10)	26.7 (12)	d. f. = 3

N.S. = ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (Non-Significance)

S. = มีนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)

ระดับนัยสำคัญ = 0.05

และสำหรับการศึกษาดังความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงของการเก็บออมเงิน โดยฝาก
ธนาคารหรือกลุ่มสหกรณ์ในช่วง 5 ปี กับตัวแปรต่าง ๆ ที่จะแสดงในตารางที่ 13 นั้นพบว่าตัวแปรในเรื่อง

ของสถานภาพสังคมไม่ว่าจะเป็นกลุ่มผู้นำหรือประชาชนธรรมดา, การนับถือศาสนา, การเข้ารับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มเก็บเงินออมโดยการฝากธนาคารหรือกลุ่มสหกรณ์ โดยค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้ = 8.3264, 29.9119 และ 16.0405 และค่า d.f. = 3, 3, 3 ตามลำดับ สำหรับตัวแปรเรื่องอาชีพหลักนั้น ไม่มีความสัมพันธ์ ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงของการเก็บเงินออม โดยฝากธนาคาร หรือกลุ่มสหกรณ์ในช่วง 5 ปี กับตัวแปรต่าง ๆ

หน่วย : ร้อยละ (ครอบครั้ว)

ตัวแปรต่าง ๆ	การเปลี่ยนแปลงของการเก็บเงินออมโดยฝากธนาคาร/สหกรณ์				ค่า ไคสแควร์ d.f.
	ไม่มีการเก็บ ในรูปแบบนี้	ดีขึ้น	ไม่มีการ- เปลี่ยนแปลง	ไม่ดีขึ้น	
S. 1.สถานภาพทางสังคม ผู้นำ ประชาชน	40.3 (31) 58.0(141)	28.6 (22) 21.4 (52)	27.3 (21) 16.5 (40)	3.9 (3) 4.1 (10)	= 8.3264 d.f.= 3
S. 2.ศาสนา อิสลาม พุทธ	68.7(101) 41.0 (71)	19.7 (29) 26.0 (45)	8.2 (12) 28.3 (49)	3.4 (5) 4.6 (8)	=29.9119 d.f.=3
S. 3.การศึกษา ไม่เคยเรียน เข้ารับการศึกษา	73.8 (45) 49.0(126)	19.7 (12) 23.7 (61)	3.3 (2) 23.0 (59)	3.3 (2) 4.3 (11)	=16.0405 d.f.= 3
N.S. 4.อาชีพหลัก เกษตรกรรม อื่น ๆ	51.3(141) 68.9 (31)	24.0 (66) 17.8 (8)	20.4 (56) 11.1 (5)	4.4 (12) 2.2 (1)	= 5.0517 d.f= 3

N.S. = ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (Non-Significand)

S. = มีนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)

ระดับนัยสำคัญ = 0.05

จากตารางที่ 13 เห็นได้ชัดว่าระหว่างกลุ่มที่นับถือศาสนาอิสลามและศาสนาพุทธนั้น ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามจะ ไม่มีการเก็บเงินออมโดยฝากธนาคารหรือกลุ่มสหกรณ์มากถึงร้อยละ 68.7 ขณะที่ผู้ที่นับถือศาสนาพุทธมีเพียงร้อยละ 41.0 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหลักทางศาสนาอิสลามที่ไม่ยอมรับในเรื่องการรับดอกเบี้ย และที่เปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น คือ จากเดิมที่ไม่เคยฝากธนาคารหรือกลุ่มสหกรณ์แต่ในช่วง 5 ปีหลังเปลี่ยนมาเก็บโดยวิธีนี้มีเพียงแค่ร้อยละ 19.7 ขณะที่ผู้นับถือศาสนาพุทธมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นถึงร้อยละ 26.0 และในกลุ่มนี้ผู้ที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ คือ เดิมเคยฝากและปัจจุบันที่ยังฝากอยู่มีอยู่ร้อยละ 28.3 ขณะที่กลุ่มที่นับถือศาสนาอิสลามมีแค่ร้อยละ 8.2 นับเป็นความแตกต่างระหว่าง 2 กลุ่มนี้ที่ค่อนข้างเห็นได้ชัด

สำหรับเรื่องสถานภาพทางสังคมคือ กลุ่มผู้นำและกลุ่มประชาชนก็จะพบได้ว่ากลุ่มผู้นำที่ไม่เก็บเงินออมในรูปแบบนี้อยู่ร้อยละ 40.3 ขณะที่กลุ่มประชาชนมีอยู่ร้อยละ 58.0 นอกจากนั้นที่มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นของกลุ่มผู้นำและประชาชนเป็นร้อยละ 28.6 และ 21.4 และที่เคยฝากอยู่แล้วและก็ยังฝากอยู่โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ เป็นร้อยละ 27.3 และ 16.5 ตามลำดับซึ่งนับได้ว่ามีความแตกต่างกันระหว่าง 2 กลุ่มนี้มากพอสมควร

นอกจากนั้นเมื่อพิจารณาระหว่างผู้ที่เคยเข้ารับการศึกษากับไม่เคยเข้ารับการศึกษาก็ยังพบความแตกต่างที่ชัดเจน ดังเช่นพวกที่ไม่เคยเข้ารับการศึกษากับไม่เคยเก็บเงินออมโดยการฝากธนาคารหรือกลุ่มสหกรณ์มีถึงร้อยละ 73.8 ขณะที่พวกที่เคยเข้ารับการศึกษามีเพียงร้อยละ 49.0 แต่ที่มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น และไม่มีการเปลี่ยนแปลงการเก็บเงินออมวิธีนี้ในกลุ่มที่ไม่เคยเข้าเรียนจะเป็นร้อยละ 19.7 และ 3.3 ตามลำดับ ในขณะที่กลุ่มที่เคยเข้ารับการศึกษาก็จะต่างออกไปคือเป็นร้อยละ 23.7 และ 23.0 ตามลำดับ

จะเห็นได้ว่าในช่วง 5 ปี เมื่อเปรียบเทียบกับเมื่อก่อน 5 ปี (ก่อน พ.ศ. 2526) นั้นนับได้ว่ามีการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น คือ มีเงินเก็บออมเพิ่มมากขึ้น และเลือกเก็บในรูปแบบหรือวิธีที่มั่นคงปลอดภัยและสร้างประโยชน์ทั้งแก่ตนเองและเพื่อนบ้าน โดยการฝากธนาคารหรือกลุ่มสหกรณ์เพิ่มมากขึ้น แม้ว่าจะยังมีที่เก็บในรูปของเงินสด หรือ ชื่อของมีค่าอยู่ด้วยก็ตาม

ทรัพย์สิน

การที่จะศึกษาถึงโครงสร้างเศรษฐกิจให้ชัดเจนโดยพิจารณาแต่เพียงเงินออม อาจจะให้ภาพที่ไม่สมบูรณ์เท่าไรนัก เพราะการที่เงินเก็บออมของประชาชนไม่เปลี่ยนแปลงหรือเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ลดน้อยถอยลง อาจจะไม่ได้หมายความว่าหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย - มาเลเซียไม่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจ แต่ที่เงินเก็บออมคงเดิมหรือลดลงนั้นอาจเนื่องมาจากนาเงินไปลงทุนซื้อทรัพย์สินต่าง ๆ ดังนั้นการศึกษาถึงสภาพการเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินเมื่อเปรียบเทียบกับ 5 ปีก่อน จะให้ภาพโครงสร้างเศรษฐกิจของหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย - มาเลเซียได้ชัดเจนมากขึ้น ซึ่งจากการศึกษาสภาพการเปลี่ยนแปลงทางทรัพย์สินพบว่าร้อยละ 71.6 มีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นร้อยละ 23.0 เท่าเดิมและที่มีทรัพย์สินลดลงเมื่อเทียบกับ 5 ปีก่อนมีเพียงร้อยละ 5.4 เท่านั้น นับได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้น

หากได้ศึกษาต่อไปถึงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินเทียบกับ เมื่อ 5 ปีก่อนนั้น กับข้อมูลพื้นฐานเรื่องภูมิภาค, สถานภาพทางสังคม, เพศ และศาสนา พบว่ามีเพียงด้านสถานภาพทางสังคมเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับสภาพการเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้ = 7.4606 ที่ d.f. = 2 นั้นย่อมแสดงว่าสภาพการเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินในทางที่เพิ่มขึ้น ลดลง หรือเท่าเดิมเมื่อเทียบกับ 5 ปีก่อนขึ้นอยู่กับว่าเป็นกลุ่มผู้นำหรือประชาชนธรรมดา โดยกลุ่มผู้นำจะมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่าเป็นประชาชนที่อยู่ในจังหวัดในเขตชายแดนไทย-มาเลเซียตอนบนหรือตอนล่าง, เป็นเพศชายหรือหญิง รวมทั้งนับถือศาสนาอิสลามหรือศาสนาพุทธ ซึ่งในเรื่องของสถานภาพทางสังคมมีข้อสังเกตที่เห็นได้ชัดว่า กลุ่มผู้นำจะมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นมากกว่า คือ เป็นร้อยละ 83.1 ขณะที่กลุ่มประชาชนที่มีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นนั้นเป็นร้อยละ 67.9 ในขณะที่กลุ่มผู้นำที่มีทรัพย์สินลดลงร้อยละ 1.3 แต่กลุ่มประชาชนมีร้อยละ 6.7 ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลพื้นฐานกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินเทียบกับเมื่อ 5 ปี ก่อน

หน่วย : ร้อยละ (ครอบครัวย)

ข้อมูลพื้นฐาน	สภาพทรัพย์สินเมื่อเทียบกับ 5 ปีก่อน			ค่าไคสแควร์ d.f.
	เพิ่มขึ้น	เท่าเดิม	ลดลง	
N.S. 1. จังหวัด				
สงขลา	75.5 (120)	18.9 (30)	5.7 (9)	= 3.1153
ยะลา	67.7 (107)	27.2 (43)	5.1 (8)	d.f. = 2
S. 2. สถานภาพทางสังคม				
ผู้นำ	83.1 (64)	15.6 (12)	1.3 (1)	= 7.4606
ประชาชน	67.9 (163)	25.4 (61)	6.7 (16)	d.f. = 2
N.S. 3. เพศ				
ชาย	75.6 (164)	19.8 (43)	4.6 (10)	= 5.3253
หญิง	63.0 (63)	30.0 (30)	7.0 (7)	d.f. = 2

ตารางที่ 14 (ต่อ)

หน่วย : ร้อยละ (ครอบครัว)

ข้อมูลพื้นฐาน	สภาพทรัพย์สินเมื่อเทียบกับ 5 ปีก่อน			ค่า ไคสแควร์ d.f.
	เพิ่มขึ้น	เท่าเดิม	ลดลง	
N.S.				
4. ศาสนา				
อิสลาม	73.1(106)	20.7 (30)	6.2 (9)	= 1.0732
พุทธ	70.3(121)	25.0 (43)	4.7 (8)	d.f. = 2

N.S. = ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (Non-Significance)

S. = มีนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)

ระดับนัยสำคัญ = 0.05

หนังสือ

ในการศึกษาการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-มาเลเซียในเชิงเปรียบเทียบช่วงก่อนมีโครงการและหลังจากโครงการดำเนินมาแล้วประมาณ 5 ปีให้ได้ภาพที่สมบูรณ์มากขึ้น นอกเหนือจากการศึกษาพัฒนาการทางเศรษฐกิจของประชาชนในหมู่บ้านทั้งในเรื่องเงินออม และทรัพย์สินว่าเพิ่มขึ้นหรือลดลงมากน้อยเพียงไรแล้วการศึกษาถึงสภาพหนี้สินเทียบระหว่างช่วงก่อนและหลังมีโครงการจะแสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจอีกส่วนหนึ่งของหมู่บ้าน หลังจากที่ได้มีการพัฒนาอบรมเสริมความรู้ทางอาชีพ ความเป็นอยู่ การช่วยตัวเองในการดำรงชีวิตแล้ว ดังนั้นในส่วนนี้จะได้ศึกษาถึงสภาพหนี้สินของประชาชนในหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-มาเลเซีย เปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังมีโครงการ (ช่วง 5 ปีก่อน)

จากการศึกษาในส่วนนี้พบว่า มีข้อสนับสนุน หรือสอดคล้องกับข้อมูลทางด้านเงินเก็บออม และทรัพย์สิน นั่นคือประชาชนร้อยละ 54.3 มีหนี้สินลดน้อยลง ที่มีอยู่เท่าเดิมมีเพียงร้อยละ 17.6 ขณะที่พวกมีหนี้สินเพิ่มมากขึ้นมีร้อยละ 28.1 ทั้งนี้โดยเปรียบเทียบกับช่วง 5 ปีก่อนนั้น ซึ่งค่อนข้างจะสอดคล้องกับข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ดังจะเห็นได้ว่าเมื่อเทียบกับ 5 ปีก่อนแล้วประชาชนร้อยละ 49.8 มีเงินออมเพิ่มขึ้น และร้อยละ 71.6 มีทรัพย์สินเพิ่มขึ้น นอกจากนั้นเมื่อศึกษาไปในรายละเอียดถึงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลพื้นฐานต่างๆ กับสภาพการเปลี่ยนแปลงของหนี้สินจะได้ดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ กับสภาพการเปลี่ยนแปลงของหนี้สิน
เมื่อเทียบกับช่วง 5 ปีก่อน

หน่วย : ร้อยละ (ครอบครัว)

ข้อมูลพื้นฐาน	สภาพหนี้สินเมื่อเทียบกับช่วง 5 ปีก่อน			ค่า ไคสแควร์ d.f.
	เพิ่มขึ้น	เท่าเดิม	ลดลง	
N.S. 1.จังหวัด				
สงขลา	32.6(43)	15.9(21)	51.5(68)	=3.9175
ยะลา	19.4(13)	20.9(14)	59.7(40)	d.f. = 2
N.S. 2.สถานภาพทางสังคม				
ผู้นำ	30.2(16)	18.9(10)	50.9(27)	=0.3224
ประชาชน	27.4(40)	17.1(25)	55.5(81)	d.f. = 2
N.S. 3.เพศ				
ชาย	29.0(42)	18.6(27)	52.4(76)	=0.7930
หญิง	25.9(14)	14.8(8)	59.3(32)	d.f. = 2
N.S. 4.ศาสนา				
อิสลาม	32.7(32)	16.3(16)	51.0(50)	=1.9478
พุทธ	23.8(24)	18.8(19)	57.4(58)	d.f. = 2

N.S. = ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (Non-Significance)

S. = มีนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)

ระดับนัยสำคัญ = 0.05

จากตารางที่ 15 ผลการศึกษาพบว่าข้อมูลพื้นฐานต่างๆ ไม่มีความสัมพันธ์กับสภาพการเปลี่ยนแปลงของหนี้สินเมื่อเทียบกับช่วง 5 ปีก่อนเลย นั้นย่อมแสดงให้เห็นว่าสภาพหนี้สินที่เปลี่ยนแปลงไปในลักษณะต่าง ๆ เทียบกับช่วง 5 ปีก่อนนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่าเป็นจังหวัดในเขตชายแดนตอนบนหรือตอนล่าง หรือว่าเป็นกลุ่มผู้นำหรือประชาชน หรือจะเป็นเพศชายหรือหญิง รวมทั้งไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่านับถือศาสนาพุทธหรืออิสลาม

2. แหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพ

การศึกษาโครงสร้างทางเศรษฐกิจนั้นสิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ก็คือ การศึกษาเรื่องเงินทุนที่นำไปใช้ในการประกอบอาชีพว่าได้มาจากแหล่งใดเป็นการใช้จากแหล่งเงินในหรือนอกระบบ ซึ่งการศึกษานี้จะเป็นการศึกษาว่าในช่วงก่อนมีโครงการ และหลังจากดำเนินโครงการแล้ว มีการใช้เงินทุนในการประกอบอาชีพจากแหล่งใดบ้าง หลังจากนั้นจึงเป็นการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างสองช่วงเวลา เพื่อดูการเปลี่ยนแปลงการใช้เงินทุนจากแหล่งต่าง ๆ ในการประกอบอาชีพ นอกจากนี้ยังได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงของการใช้เงินทุนจากแหล่งต่าง ๆ ภายในช่วง 5 ปี กับตัวแปรต่าง ๆ

ตารางที่ 16 แสดงถึงแหล่งเงินทุนต่างๆในการประกอบอาชีพ

หน่วย : ร้อยละ (ครอบครัว)

แหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพ	ก่อน 5 ปี			ภายใน 5 ปี		
	ไม่ได้ใช้แหล่งนี้	ใช้	รวม	ไม่ได้ใช้แหล่งนี้	ใช้	รวม
1. ของตัวเอง	34.6(110)	65.4(208)	100.0(318)	32.4(103)	67.6(215)	100.0(318)
2. จากญาติพี่น้อง	71.7(228)	28.3(90)	100.0(318)	82.1(261)	17.9(57)	100.0(318)
3. จากกลุ่มสหกรณ์หรือธนาคาร	87.4(278)	12.6(40)	100.0(318)	72.6(231)	27.4(87)	100.0(318)

จากข้อมูลในตารางที่ 16 จะเห็นได้ว่าประชาชนในหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-มาเลเซีย เริ่มเปลี่ยนจากการกู้ยืมเงินจากญาติพี่น้องในการประกอบอาชีพ มาเป็นกู้ยืมจากธนาคารหรือกลุ่มสหกรณ์เพิ่มมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากเดิมช่วงก่อน 5 ปีนั้น เคยใช้เงินทุนจากญาติพี่น้องร้อยละ 28.3 ต่อมาในช่วง 5 ปีหลังจากมีโครงการแล้วลดลงเป็นร้อยละ 17.9 และขณะที่ช่วงก่อน 5 ปีเคยกู้ยืมจากกลุ่มสหกรณ์หรือธนาคารร้อยละ 12.6 ต่อมาในช่วง 5 ปีหลังนี้ใช้จากแหล่งนี้ร้อยละ 27.4 แม้ว่าตัวเลขการเปลี่ยนแปลงของการใช้แหล่งเงินทุนจากธนาคารหรือกลุ่มสหกรณ์จะเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย แต่ก็เป็น การเปลี่ยนแปลงในลักษณะที่กู้ยืมจากญาติพี่น้องลดน้อยลง ส่วนที่ใช้เงินทุนของตัวเองในการประกอบอาชีพมีเท่าเดิม คือ ช่วงก่อน 5 ปี เป็นร้อยละ 65.4 และภายใน 5 ปีเป็นร้อยละ 67.6 และเมื่อศึกษาเปรียบเทียบระหว่างช่วงก่อนมีโครงการ และหลังจากดำเนินโครงการแล้ว เพื่อศึกษาการใน

การยอมรับและศรัทธาในสถาบัน ซึ่งในที่นี้หมายถึงธนาคารหรือกลุ่มสหกรณ์ ในตารางที่ 17 จะได้แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงถึงแหล่งเงินทุนต่าง ๆ ที่ใช้ในการประกอบอาชีพในช่วง 5 ปีหลังจากที่มีโครงการแล้ว

ตารางที่ 17 แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงระหว่างช่วงภายใน 5 ปีและก่อน 5 ปีของแหล่งเงินทุนต่าง ๆ ที่ใช้ในการประกอบอาชีพ

หน่วย : ร้อยละ (ครอบครัว)

แหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพ	การเปลี่ยนแปลง				รวม
	ไม่ได้จากแหล่งนี้เลย	ดีขึ้น	ไม่มีการเปลี่ยนแปลง	ไม่ดีขึ้น	
1. ของตัวเอง	15.1 (48)	17.3 (55)	48.1 (153)	19.5 (62)	100.0 (318)
2. จากญาติพี่น้อง	64.8 (206)	17.3 (55)	11.0 (35)	6.9 (22)	100.0 (318)
3. จากกลุ่มสหกรณ์หรือธนาคาร	71.7 (228)	15.7 (50)	11.6 (37)	0.9 (3)	100.0 (318)

จากตารางที่ 17 แสดงให้เห็นถึงข้อเท็จจริงที่ชัดเจนประการหนึ่ง นั่นคือประชาชนในหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-มาเลเซีย ส่วนใหญ่ยังไม่ได้ใช้แหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพจากกลุ่มสหกรณ์หรือธนาคาร อันอาจจะเนื่องมาจากความไม่เคยชินหรือไม่คุ้นเคยกับระเบียบและหลักเกณฑ์ของแหล่งเงินทุนในระบบการเงินนี้หรืออาจจะยังขาดการยอมรับหรือไม่ศรัทธาในสถาบันการเงิน หรืออาจจะเนื่องมาจากสถาบันการเงินในรูปธนาคารหรือกลุ่มสหกรณ์นี้ยังไม่เป็นที่รู้จักแพร่หลาย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการไม่ประสบความสำเร็จในการส่งเสริมเผยแพร่การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ขึ้น เพื่อเป็นการช่วยเหลือกันในหมู่บ้าน ดังจะเห็นได้จากร้อยละ 71.7 ซึ่งไม่เคยใช้เงินทุนจากธนาคารหรือกลุ่มสหกรณ์เลยไม่ว่าจะเป็นช่วงก่อน 5 ปีหรือภายใน 5 ปี ขณะที่มียอดร้อยละ 64.8 ที่ไม่ได้ใช้จากญาติพี่น้อง ทั้งนี้ส่วนใหญ่จะใช้เงินทุนของตัวเองในการประกอบอาชีพดังที่มีถึงร้อยละ 48.1 ใช้เงินทุนของตัวเองในช่วงก่อน 5 ปีหรือภายใน 5 ปี (ไม่มีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ) ขณะที่พวกที่ใช้จากญาติพี่น้องและธนาคารหรือกลุ่มสหกรณ์โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ มีพอ ๆ กัน คือ ร้อยละ 11.0 และร้อยละ 11.6 ตามลำดับ

และเมื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงของแหล่งเงินทุนต่าง ๆ ในการประกอบอาชีพในช่วง 5 ปี กับตัวแปรเรื่องการเข้ารับการศึกษ และอาชีพ ดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงของแหล่งเงินทุนต่าง ๆ ทั้ง 3 แหล่ง ในช่วง 5 ปี กับตัวแปรต่าง ๆ

หน่วย : ร้อยละ (ครอบครัวย)

ตัวแปรต่าง ๆ	การเปลี่ยนแปลงของการใช้เงินทุนของตัวเอง				ค่า ไคสแควร์ d.f
	ไม่มีการใช้จาก แหล่งนี้เลย	ดีขึ้น	ไม่มีการ- เปลี่ยนแปลง	ไม่ดีขึ้น	
N.S. 1.การศึกษา					
ไม่เคยเรียน	9.8 (12)	19.7 (12)	45.9 (28)	24.6 (15)	= 2.7101
เคยเข้ารับการศึกษ	16.3 (43)	16.7 (43)	48.6(125)	18.3 (47)	d.f.= 3
S. 2.อาชีพหลัก					
เกษตรกรรม	12.7 (35)	18.2 (50)	48.4(133)	20.7 (57)	= 8.4531
อื่น ๆ	28.9 (13)	3.3 (6)	44.4 (20)	13.3 (6)	d.f.= 3

ตัวแปรต่าง ๆ	การเปลี่ยนแปลงของการใช้เงินทุนจากญาติพี่น้อง				ค่า ไคสแควร์ d.f
	ไม่มีการใช้จาก แหล่งนี้เลย	ดีขึ้น	ไม่มีการ- เปลี่ยนแปลง	ไม่ดีขึ้น	
S. 1.การศึกษา					
ไม่เคยเรียน	50.8 (31)	16.4 (10)	23.0 (14)	9.8 (6)	=13.0192
เคยเข้ารับการศึกษ	68.1(175)	17.5 (45)	8.2 (21)	6.2 (16)	d.f.= 3
N.S. 2.อาชีพหลัก					
เกษตรกรรม	64.0(176)	18.5 (51)	10.0 (29)	6.9 (19)	= 1.5540
อื่น ๆ	68.9 (31)	11.1 (5)	13.3 (6)	6.7 (3)	d.f.= 3

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ตัวแปรต่าง ๆ	การเปลี่ยนแปลงของการใช้เงินทุนจากธนาคาร/กลุ่มสหกรณ์				ค่า ไคสแควร์ d.f
	ไม่มีการใช้จาก แหล่งนี้เลย	ดีขึ้น	ไม่มีการ- เปลี่ยนแปลง	ไม่ดีขึ้น	
N.S. 1.การศึกษา					
ไม่เคยเรียน	88.6 (51)	9.8 (6)	4.9 (3)	1.6 (1)	= 6.4712
เคยเข้ารับการศึกษ	68.9(177)	17.1 (44)	13.2 (34)	0.8 (2)	d.f.= 3
N.S. 2.อาชีพหลัก					
เกษตรกรรม	70.2(193)	16.4 (45)	12.7 (35)	0.7 (2)	= 1.8226
อื่น ๆ	80.0 (36)	13.3 (6)	4.5 (2)	2.2 (1)	d.f.= 3

N.S. = ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (Non-Significance)

S. = มีนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)

ระดับนัยสำคัญ = 0.05

จากการศึกษาความสัมพันธ์ดังกล่าวในตารางที่ 18 พบว่าการเปลี่ยนแปลงของการใช้เงินทุนของตัวเองในการประกอบอาชีพขึ้นอยู่กับการประกอบอาชีพหลักว่าเป็นอาชีพเกษตรกรรมหรืออาชีพอื่นนอกสาขาเกษตรกรรม หรือกล่าวได้ว่าผู้ประกอบอาชีพทางการเกษตร และนอกภาคเกษตรกรรมมีการเปลี่ยนแปลงของการใช้เงินทุนของตัวเองในการประกอบอาชีพแตกต่างกัน ซึ่งมีค่าไคสแควร์ = 8.4531 ที่ d.f.= 3 สำหรับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงของการใช้เงินทุนจากญาติพี่น้องในการประกอบอาชีพกับตัวแปรอื่น ๆ พบว่ามีตัวแปรด้านการศึกษาที่มีความสัมพันธ์โดยมีค่าไคสแควร์ = 13.0192 ที่ d.f.= 3 ซึ่งค่อนข้างจะเห็นได้ชัดถึงความแตกต่างระหว่างกลุ่มผู้ที่เคยและไม่เคยเข้ารับการศึกษ ดังเช่น กลุ่มที่เคยเข้ารับการศึกษ และไม่ใช้แหล่งเงินทุนนี้ไม่ว่าจะก่อนหรือในช่วงที่มีโครงการมีเพียงร้อยละ 68.1 ขณะที่กลุ่มผู้ที่ไม่เคยเข้ารับการศึกษและไม่ได้ใช้แหล่งเงินทุนนี้ร้อยละ 50.8 แต่สำหรับแหล่งเงินทุนที่ได้จากธนาคารหรือกลุ่มสหกรณ์นั้นไม่พบว่ามีสัมพันธ์กับตัวแปร ทั้งในเรื่องการเข้ารับการศึกษและการประกอบอาชีพหลักอย่างมีนัยสำคัญ อย่างไรก็ตามมีข้อที่น่าสังเกตว่ากลุ่มผู้เคยเข้ารับการศึกษจะมีการเปลี่ยนแปลงเรื่องการใช้เงินทุนจากธนาคาร หรือกลุ่มสหกรณ์ไปในแนวทางที่ดี คือ จากเดิมที่ไม่เคยใช้แหล่งนี้ หลังจากมีโครงการนี้แล้ว ใช้เงินทุนจากธนาคารหรือกลุ่มสหกรณ์ถึงร้อยละ 17.1 ขณะที่พวกที่ไม่เคยเข้าเรียนมีแค่ร้อยละ 9.8

3. การผลิตและการตลาด

สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งในการนำเสนอถึงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ คือ การผลิตและการตลาด สำหรับการผลิตเป็นการศึกษาถึงแหล่งความรู้ต่าง ๆ ในการประกอบอาชีพ และการตลาดนั้นจะศึกษาถึงรูปแบบของการขายผลผลิตทางเกษตร อำนาจต่อรองราคาในการขายผลผลิตทางการเกษตร ทั้งนี้ในการเผยแพร่ความรู้ตามโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-มาเลเซีย นั้น นอกจากจะเสริมความรู้เรื่องต่าง ๆ ในการประกอบอาชีพแล้ว ยังได้เพิ่มพูนความรู้เรื่องการตลาดในการจัดตั้งกลุ่มสหกรณ์ขึ้น เพื่อรวมตัวกันในด้านการขายผลผลิตการเกษตรอันจะเป็นการเพิ่มอำนาจต่อรอง เรื่องราคากับพ่อค้า แทนการยอมรับการกดราคาของพ่อค้าคนกลางที่ออกตระเวนรับซื้อสินค้าทางการเกษตรถึงที่บ้าน โดยมักจะได้รับซื้อในราคาต่ำกว่าท้องตลาด ซึ่งการศึกษาโครงสร้างทางเศรษฐกิจในเรื่องการผลิตและการตลาดจะได้ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างช่วงก่อน 5 ปี และภายใน 5 ปี หลังจากมีโครงการนี้เพื่อพิจารณาถึงแนวทางการเปลี่ยนแปลงทั้งในทางที่ดีขึ้นและไม่ดีสำหรับการเปิดตัวยอมรับความรู้ในการประกอบอาชีพจากแหล่งต่าง ๆ, การตลาดและการต่อรองราคา

ในแง่ของการผลิต เมื่อศึกษาว่าในช่วงก่อน 5 ปี และภายใน 5 ปี ประชาชนในหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-มาเลเซีย ได้รับความรู้ในการประกอบอาชีพจากแหล่งใด นอกจากนั้นยังได้ศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงของการใช้ความรู้จากแหล่งต่างๆ ในช่วง 5 ปี ดังที่จะแสดงในตารางที่ 19 และตารางที่ 20

ตารางที่ 19 แสดงแหล่งความรู้ที่ได้รับในการประกอบอาชีพ

หน่วย : ร้อยละ (ครอบครัว)

ได้รับความรู้ในการประกอบอาชีพจาก	ก่อน 5 ปี			ภายใน 5 ปี		
	ไม่เคยได้รับ	เคยได้รับ	รวม	ไม่เคยได้รับ	เคยได้รับ	รวม
1. เจ้าหน้าที่ของรัฐ	64.2(204)	35.8(114)	100.0(318)	31.8(101)	68.2(217)	100.0(318)
2. เพื่อนบ้านหรือคนในครอบครัว	32.7(104)	67.3(214)	100.0(318)	51.9(165)	48.1(153)	100.0(318)
3. สื่อมวลชน (เช่น น.ส.พ., วิทยุ ฯลฯ)	8.7(263)	17.3 (55)	100.0(318)	67.9(216)	32.1(102)	100.0(318)

เมื่อพิจารณาจากตารางที่ 19 จะเห็นได้ชัดว่าประชาชนในหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-มาเลเซียได้เปิดตัวเองที่จะยอมรับการส่งเสริมความรู้จากสังคมภายนอกมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการเผยแพร่ความรู้ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือจะแสวงหาความรู้จากสื่อมวลชนต่าง ๆ ที่ในระยะหลังมีการแพร่กระจายข่าวสารความรู้ไปอย่างทั่วถึงมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นสื่อมวลชนในรูปแบบหนังสือพิมพ์ วิทยุ รวมทั้งโทรทัศน์ที่มีรายการสารคดีต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์มากขึ้น ดังจะเห็นได้ว่าภายใน 5 ปีที่ได้มีโครงการแล้วประชาชนได้รับความรู้ในการประกอบอาชีพจากเจ้าหน้าที่ของรัฐถึงร้อยละ 68.2 และจากสื่อมวลชนถึงร้อยละ 32.1 จากเดิมที่เคยได้รับร้อยละ 35.8 และ 17.3 ตามลำดับ ซึ่งนับได้ว่าเป็นพัฒนาการในทางที่ดีขึ้น

ตารางที่ 20 แสดงการเปลี่ยนแปลงของการได้รับความรู้ในการประกอบอาชีพจากแหล่งต่าง ๆ ในช่วง 5 ปี

หน่วย : ร้อยละ (ครอบครัวย)

ได้รับความรู้ในการประกอบอาชีพจาก	การเปลี่ยนแปลง				รวม
	ไม่ได้รับจากแหล่งนั้น	ดีขึ้น	ไม่มีการเปลี่ยนแปลง	ไม่ดีขึ้น	
1. เจ้าหน้าที่ของรัฐ	30.5 (97)	33.6(107)	34.6(110)	1.3 (4)	100.0(318)
2. เพื่อนบ้านหรือคนในครอบครัว	25.5 (81)	26.4 (84)	40.9(130)	7.2(23)	100.0(318)
3. สื่อมวลชน	66.7(212)	16.0 (51)	16.0 (51)	1.3 (4)	100.0(318)

เพื่อเป็นการยืนยันข้อมูลที่แสดงพัฒนาการในทางที่ดีของการยอมรับความรู้ในการประกอบอาชีพจากเจ้าหน้าที่จากสื่อมวลชนต่าง ๆ มากขึ้น ซึ่งข้อมูลในตารางที่ 20 จะแสดงให้เห็นว่า พวกที่ได้รับความรู้จากเจ้าหน้าที่ของรัฐและสื่อมวลชนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น คือ ก่อน 5 ปีไม่เคยได้รับความรู้จากทั้ง 2 แหล่งนี้แต่ในช่วง 5 ปีนี้เปลี่ยนไป คือ ได้รับนั้นมีร้อยละ 33.6 และ 16.0 ตามลำดับขณะที่มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ไม่ดี คือ ในช่วง 5 ปีเคยได้รับแต่ภายหลังไม่ได้รับ มีแค่ร้อยละ 1.3 รวมทั้งที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง คือ เคยได้รับความรู้จากเจ้าหน้าที่ของรัฐ และสื่อมวลชนเมื่อ 5 ปี ก่อน และปัจจุบันก็ยังได้รับนั้นที่มีอยู่ประมาณเดียวกันกับพวกที่เปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น คือ เป็นร้อยละ 34.6 และ 16.0 ตามลำดับ แต่ที่ยังไม่เป็นที่น่าพอใจคือยังมีถึงร้อยละ 66.7 ที่ไม่เคยได้รับความรู้จากสื่อมวลชนต่าง ๆ ช่วงก่อน 5 ปี และภายใน 5 ปี ซึ่งเป็นสัดส่วนที่มากเมื่อเทียบกับพวกที่ไม่เคยได้รับความรู้ในการประกอบอาชีพจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ และเพื่อนบ้านหรือคนในครอบครัวมีร้อยละ 30.5 และ 25.5

เมื่อพิจารณาต่อไปถึงเรื่องของตลาดการเงินของการขายผลผลิตทางการเกษตร และการต่อรองราคา เนื่องจากเป็นที่ทราบกันดีว่า รูปแบบของการขายผลผลิตทางการเกษตรที่ประชาชนผลิตได้

นี้ผู้มักจะมีพ่อค้าต่าง ๆ มารับซื้อตามบ้าน บางครั้งการมารับซื้อนั้นจะซื้อตั้งแต่เมื่อยังไม่ถึงระยะเก็บเกี่ยวผลผลิต แต่บางครั้งก็มารับซื้อเมื่อเก็บเกี่ยวแล้ว ซึ่งการขายผลผลิตที่ได้ให้แก่พ่อค้าที่มารับซื้ออาจจะเป็นวิธีที่สะดวกสำหรับเกษตรกรโดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในหมู่บ้านที่ห่างไกล แต่การขายในรูปแบบดังกล่าวอาจทำให้ถูกกดราคาโดยพ่อค้ารับซื้อในราคาต่ำกว่าความเป็นจริงมากและขาดอำนาจต่อรองราคา ดังนั้นในการส่งเสริมให้ความรู้แก่ประชาชนตามโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-มาเลเซีย ส่วนหนึ่งก็คือ การให้ความรู้และส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกลุ่มขึ้นเช่น กลุ่มพัฒนายางแผ่น ซึ่งนอกเหนือจากการพัฒนาวิธีการทำยางแผ่นให้มีคุณภาพแล้ว ยังเน้นการรวมตัวกันขายยางไปขายให้แก่พ่อค้าคนกลางในตลาด เพื่อสร้างอำนาจในการต่อรองราคา ทั้งนี้เพราะเป็นการรวมกันนำใบขายจำนวนมากพอสมควรและนำไปส่งขายเอง หรืออย่างน้อยก็เป็นการลดค่าใช้จ่ายที่แต่ละรายต้องเป็นผู้นำไปส่งที่ตลาด ซึ่งเป็นการสิ้นเปลืองมาก

จากการศึกษาถึงรูปแบบหรือวิธีการขายผลผลิตทางการเกษตรทั้งช่วงก่อน 5 ปี และภายใน 5 ปี ว่าเป็นการขายในลักษณะที่มีพ่อค้ามารับซื้อที่บ้าน หรือนำไปขายเองที่ตลาด หรือขายผ่านกลุ่ม หรือสหกรณ์หรือรูปแบบอื่น ๆ ได้ผลดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 แสดงวิธีการขายผลผลิตทางการเกษตรทั้งช่วงก่อน 5 ปีและภายใน 5 ปี

หน่วย : ร้อยละ (ครอบครั้ว)

การขายผลผลิตทางการเกษตร	ก่อน 5 ปี			ภายใน 5 ปี		
	ไม่เคยขาย	ขาย	รวม	ไม่เคยขาย	ขาย	รวม
1. พ่อค้ามารับซื้อที่บ้าน	83.0(264)	17.0 (54)	100.0(318)	75.5(240)	24.5 (78)	100.0(318)
2. นำไปขายที่ตลาด	22.3 (71)	77.7(247)	100.0(318)	6.4 (52)	83.6(266)	100.0(318)
3. ขายผ่านกลุ่มหรือสหกรณ์	99.4(316)	0.6 (2)	100.0(318)	92.1(293)	7.9 (25)	100.0(318)

จากตารางที่ 21 จะเห็นได้ชัดว่าส่วนใหญ่ประชาชนในหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-มาเลเซียจะนำผลผลิตทางการเกษตรของตนไปขายที่ตลาดด้วยตนเองอยู่แล้ว ดังเช่นช่วงก่อน 5 ปีนั้นจะนำไปขายเองที่ตลาดถึงร้อยละ 77.7 ขณะที่ขายให้แก่พ่อค้าที่มารับซื้อที่บ้านน้อยมากคือมีร้อยละ 17.0 เท่านั้นที่ไม่เคยขาย และมีถึงร้อยละ 83.0 ที่ไม่เคยขาย ส่วนที่ขายผ่านกลุ่มหรือสหกรณ์มีแค่ร้อยละ 0.6 ในทางตรงกันข้ามในช่วง 5 ปี หลังจากมีโครงการแล้วพบว่าร้อยละ 83.6 ที่นำไปขายเองที่ตลาดขณะที่ขายผ่านกลุ่มหรือสหกรณ์มีร้อยละ 7.9 นั้น คือ มีเพิ่มขึ้นบ้างแต่ไม่มาก แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าที่ขายให้แก่พ่อค้าที่มารับซื้อที่บ้านกลับมีเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเป็นร้อยละ 24.5

และเมื่อศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงวิธีการขายผลผลิตทางการเกษตรในช่วง 5 ปี เพื่อเป็นการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างช่วงก่อนและหลังจากดำเนินโครงการแล้ว และคู่มือพัฒนาการของการรวมตัวกันเป็นกลุ่มหรือสหกรณ์ เพื่อช่วยเหลือกันในหมู่บ้านดังตารางที่ 22

ตารางที่ 22 แสดงการเปลี่ยนแปลงของวิธีการขายผลผลิตทางการเกษตรวิธีต่าง ๆ ในช่วง 5 ปี
หน่วย : ร้อยละ (ครอบครัว)

วิธีการขายผลผลิตทางการเกษตร	การเปลี่ยนแปลง				รวม
	ไม่เคยขาย โดยวิธีนี้	ดีขึ้น	ไม่มีการ เปลี่ยนแปลง	ไม่ดีขึ้น	
1. พ่อค้ามารับซื้อที่บ้าน	69.5 (221)	6.0 (19)	13.5 (35)	11.0 (43)	100.0 (318)
2. นำไปขายที่ตลาด	6.6 (21)	15.7 (53)	67.9 (216)	9.7 (31)	100.0 (318)
3. ขายผ่านกลุ่มหรือสหกรณ์	92.1 (293)	7.2 (23)	0.6 (2)	0.0 (0)	100.0 (318)

การศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงวิธีการขายผลผลิตทางการเกษตรวิธีการต่าง ๆ จากช่วงก่อน 5 ปี นั้นมีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ดังจะเห็นได้จากเดิมช่วงก่อน 5 ปี พวกที่ขายผลผลิตทางการเกษตร โดยนำไปขายเองที่ตลาดหรือขายผ่านกลุ่มหรือสหกรณ์นั้นมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นนั่นคือเป็นพวกที่แต่เดิมช่วงก่อน 5 ปี ไม่เคยขายด้วยวิธีทั้งสอง แต่ในช่วง 5 ปีที่มีโครงการหมู่บ้านตนเองชายแดนไทย-มาเลเซีย แล้วมีการขายด้วยวิธีดังกล่าวนั้นเองเป็นจำนวนร้อยละ 15.7 และ 7.2 ตามลำดับ สำหรับพวกที่ขายโดยวิธีทั้งสองนี้จะมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ไม่ดีน้อยกว่า คือ ร้อยละ 9.7 และ 0.0 ตามลำดับ แต่อย่างไรก็ตามกลุ่มที่ขายผลผลิตทางการเกษตรให้แก่พ่อค้าที่มารับซื้อที่บ้านนั้นมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ไม่ดีคือจากเดิมที่ไม่เคยขายวิธีนี้แต่ในช่วงหลังที่มีโครงการแล้วเปลี่ยนแปลงมาขายให้แก่พ่อค้าที่มารับซื้อที่บ้านมากกว่า (คือร้อยละ 11.0) พวกที่เปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น (คือร้อยละ 6.0) ซึ่งเป็นพวกที่แต่เดิมเคยขายวิธีนี้แต่ต่อมาเปลี่ยนแปลงไม่ขาย

นอกจากการศึกษาถึงเรื่องวิธีการขายผลผลิตทางการเกษตรว่าประชาชนถูกผูกขาดหรือไม่แล้วยังได้ศึกษาต่อว่าประชาชนมีอำนาจในการต่อรองราคามากน้อยเพียงไร ซึ่งการนำสินค้าไปขายเองที่ตลาดหรือขายผ่านกลุ่มหรือสหกรณ์ เพื่อที่จะรวมนำไปขายที่ตลาดนั้น น่าจะช่วยให้ประชาชนสามารถต่อรองราคาได้มาก เนื่องจากโดยปกติแล้วผู้รับซื้อในตลาดมักมีหลายราย ทำให้ประชาชนสามารถเลือกขายผลผลิตทางการเกษตรให้แก่ผู้รับซื้อที่ไม่กดราคาได้ สำหรับเรื่องการต่อรองราคาขายผลผลิตของประชาชนในหมู่บ้านบึงกันตนเองชายแดนไทย-มาเลเซียนี้จะแสดงไว้ในตารางที่ 23

ตารางที่ 23 แสดงความสามารถต่อรองราคาในการขายผลผลิตทางการเกษตร ทั้งในช่วงก่อน และภายใน 5 ปี

หน่วย : ร้อยละ (ครอบครัว)

ความสามารถต่อรอง ราคา	ก่อน 5 ปี			ภายใน 5 ปี		
	ไม่เคย	เคย	รวม	ไม่เคย	เคย	รวม
1. ไม่สามารถต่อรอง ราคาได้ (ผู้ซื้อเป็น ผู้กำหนดราคา)	37.0(118)	63.0(201)	100.0(319)	37.9(121)	62.1(198)	100.0(319)
2. ต่อรองได้เป็นบาง- ครั้ง	62.1(198)	37.9(121)	100.0(319)	40.4(129)	59.6(190)	100.0(319)
3. ต่อรองได้ทุกครั้ง	96.9(309)	3.1 (10)	100.0(319)	96.2(307)	3.8 (12)	100.0(319)

จากตารางที่ 23 พบว่าประชาชนในหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-มาเลเซียมีอำนาจต่อรองราคาในการขายผลผลิตทางการเกษตรได้มากขึ้นบ้างในช่วง 5 ปีหลังนี้ ดังเช่นจากที่เคยต่อรองได้เป็นบางครั้งเพียงร้อยละ 37.9 ก็เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 59.6 แต่อย่างไรก็ตามในกลุ่มที่ไม่สามารถจะต่อรองราคาได้เลยปล่อยให้ผู้ซื้อเป็นผู้กำหนดราคาเองนั้นไม่เปลี่ยนแปลงเลยในช่วงก่อน 5 ปี และภายใน 5 ปี นี้เป็นร้อยละ 63.0 และ 62.1 ตามลำดับ และที่สามารถจะต่อรองราคาได้ตลอดนั้นมีน้อยมากจนแทบไม่มีเลยไม่ว่าจะเป็นช่วงก่อน 5 ปี และภายใน 5 ปี เป็นร้อยละ 3.1 และ 3.8 ตามลำดับ